

wil lægge ind deri. Jeg ser ikke deri noget Spørgsmaal om Religionsfrihed eller Ikkere-
Religionsfrihed, og naar det ærede Medlem for
Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) idag i meget
høie Toner, endog saa i høiere Toner end dem,
det ærede Medlem pleier at bruge, fremskillede sig,
skalde man næsten tro, som Religionsfrihedens
Bærg her i Danmark, saa vil jeg sige, at det
er slet ikke er paa sit Sted at bruge saadanne
Udtryk og tale paa en saadan Maade. Det Hele
har gjort det Indtryk paa mig, at det ikke saa
meget er Tolerance, her er Tale om, men at det
for en stor Del er Indifferentisme, der
kommer tilorde ved disse Forhandlinger. Jeg tror,
at det var Indifferentismen, som vandt Seir paa
Langeland. Langelænderne have naturligvis fuld
Frihed i saa Henseende, og jeg skal ikke bestride
den, men det var ikke Religionsfriheden, der vandt
Seir paa Langeland, paa ingen Maade. Og
naar det nu her i Salen er blevet saa stærkt
fremhævet, nuvel, saa vide vi jo Alle, og have
selv set det, at den forrige Forhandling dreiede
sig virkelig ikke om Religionsfrihed eller Ikkere-
Religionsfrihed, den dreiede sig om, hvorvidt man
skulde give Folkethingets Formand et Dabelsvotum
eller ei. Dertil blev dette Spørgsmaal brugt i den
forrige Forhandling, og nu vil man i Virkelig-
heden kun fortsætte denne Bestræbelse for at faae
Noget ud af denne Sag, for at banke den op til
Noget, som den ikke er. Saaledes tillader jeg
mig at opfatte den Maade, hvorpaa de Herrer
tage denne Sag. Der behøves i Virkeligheden
ikke andre Regler end dem, der gives. Dette
Things Formand vilde, dersom det ærede Medlem
fra Langeland havde sagt til ham med eller uden
sine Venners Raad og Tilskyndelse: Jeg kan ikke
aflægge denne Cd, have været været berettiget til
at forelægge ham en anden Cd, efter Raadsførelse
med ham selv eller paa hvilken anden Maade,
Formanden vilde være kommen til Kundskab om,
hvilken Cd han kunde aflægge, og som Thinget
maatte kræve af ham; det vilde have været fuld-
kommen tilstrækkeligt, og der vilde ikke have været
Noget til Hinder derfor. Det ærede Medlem fra
Langeland har nu aflagt den sædvanlige Cd, og
skjøndt jeg ikke kan være enig i den Fortolkning,
som han i sit meget bekjendte Foredrag gav af
sine Bevæggrunde til at aflægge den, saa kan jeg
selvfølgelig ikke bestride hans subjektive Be-
rettigelse til at have aflagt den. Det Æneste,
som dette Tilfælde kunde foranledige til, vilde
være til udtrykkelig at fastsætte en Myndighed
for Formanden, eller under hvilken anden Form,
man nu vilde gjøre det, til i saadanne Undtagelses-
fælde, som her er Tale om, at anvende en anden
Edsformular end den sædvanlige. Det var
det Æneste, som dette Tilfælde kunde give
Anledning til, hvis man ansaa det for for-

nødent. Der har ikke foreligget noget
Tilfælde for Thinget, som har gjort det fornø-
dent at fastsætte en saadan Regel, thi det Til-
fælde indtraf jo ikke, at der blev stillet Forman-
den den Nødvendighed at foreskrive nogen anden
Edsformular. Men vil man gaa saavidt paa
Grund af den Forargelse, som dette, efter hvad
der tidligere er blevet yttret, har vakt og nød-
vendigvis har maattet vække, kunde man gjøre det;
men at gaa saavidt, som det ærede Medlem og
de ærede Fyrslagsstillere her ville foreslaa os,
nemlig at vi paa Grund af dette rene Undtagelses-
tilfælde skulle forandre den i Landet almindelige
Cd, at man skal slaa Eden istykker til Bedste
for Indifferentisterne, nei, mine Herrer! det tror
jeg virkelig ikke, at dette Thing bør gaa ind paa.
— Det er, som bekjendt, ikke Skik og Brug at
stemme mod Forslag, som ere indbragte ved pri-
vat Initiativ, og det er navnlig i disse bløde Tid-
der, vi nu befinde os i, jo slet ikke Skik og
Brug; man stemmer jo ikke engang mod Regje-
ringsforslag, selv om de ere af den Bessaffenhed
som det Forslag, der var for i forrige Møde;
hvorfor skalde man saa her i dette Tilfælde stemme
mod de ærede Forslagsstilleres Forslag. Jeg vil
antage, at hele denne Forhandling vil i Forbin-
delse med den Forhandling, som vil finde Sted
om det næste foreliggende Forslag, give Anledning
til, at denne Sag bliver overveiet i et Udvalg, og
foranlediget derved skal jeg stemme for Overgang
til 2den Behandling af de ærede Medlemmers
Forslag, dersom det kommer saavidt.

H. Andersen: Der er een lys Side ved
dette Forslag, og det er den, at Enhver kan lægge
hvilken Betydning, han vil, ind i det. Men det
er ogsaa den eneste lyse Side, jeg kan se ved det,
og det er af den Slags lyse Sider, jeg ikke hol-
der for god; thi det gjør, at de forskjellige Per-
soner blive stillede meget forskelligt, efter at have
aflagt en saadan Cd, som den her er forekrevet.
For den, der tror paa en personlig Gud og et
evigt Liv, er det naturligvis det Helligste og
Kjæreste, og ved det maa han naturligvis sværge;
men for den, der ikke tror paa en personlig Gud
og et evigt Liv, maa jo noget Andet være det
Helligste og Kjæreste, men det kan aldrig komme
til at veie op mod det Første; thi den, der ikke
tror paa noget Evigt, maa naturligvis søge sin
høieste Lykke i Tilværelsen her paa Jorden; og
at han sætter hele sin timelige Lykke ind paa en
saadan Edsaffælgelse, er jo ganske vist Meget,
men der gives adskillige Raad for at raade Bod
paa den Skade, han kunde tage paa sin timelige
Lykke, hvis han paa Grund af en saadan Eds-
affælgelse lider Stibbrud. Han kan jo f. Ex.
forlade det Samfund, hvori han har mistet sin